

PRZEGLĄD BIBLIOTECZNY

LIBRARY REVIEW

Rocznik 80

2012

zeszyt 1

TREŚĆ

Artykuły

ELŻBIETA B. ZYBERT.: *Współczesne biblioteki więzienne i działalność kulturalno-oświatowa w polskich zakładach służby więziennej*

REMIGIUSZ SAPA: *Zasoby informacji naukowej generowanej lokalnie i udostępnianej w serwisach www polskich instytucji akademickich z obszaru informatyki*

ZUZANNA WIOROGÓRSKA: *Teoria ugruntowana i jej wybrane zastosowania w badaniach z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa*

JOLANTA MAZUREK: *Polskie biblioteki cyfrowe w ocenie pracowników nauki*

Sprawozdania

100. Zjazd Bibliotekarzy Niemieckich (Berlin, 7-10 czerwca 2011 r.) (*Krystyna Hudzik*)

„Książka i prasa w kulturze”. Ogólnopolska Konferencja Naukowa (Bydgoszcz, 13-14 października 2011 r.) (*Magdalena Przybysz-Stawska*)

„Kraków-Lwów. Książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku” XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa (Kraków, 15-16 listopada 2011 r.) (*Adrian Uljasz*)

Recenzje i przeglądy piśmiennictwa

Global Perspectives on School Libraries: Projects and Practices. Boston 2011 (*Bogumiła Staniów*)

Petr S. Sokov: *Vysshyje bibliotечно-informacionnoje obrazovanie v Rossii: istorija i sovremennye tendencii razvitiia: monografija*. Moskva 2011 (*Zdzisław Gębołyś*)

Jolanta Chwaśc-Kowalczyk: *Katyń, dipisi, PKPiR na łamach polskich czasopism uchodźczych*. Kielce 2011 (*Adrian Uljasz*)

Przegląd piśmiennictwa krajowego (*Barbara Koryś*)

Z lektur zagranicznych (*Jacek Wojciechowski*)

Z życia SBP

Kronika życia naukowego (*Ewa Chuchro*)

Wskazówki dla autorów

ELŻBIETA BARBARA ZYBERT
Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych
Uniwersytet Warszawski
e-mail: e.zybert@uw.edu.pl

WSPÓŁCZESNE BIBLIOTEKI WIĘZIENNE I DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO- OŚWIATOWA W POLSKICH ZAKŁADACH SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

SŁOWA KLUCZOWE: Biblioteki więzienne. Działalność kulturalno-oświatowa. Służba Więzienna. Polskie zakłady karne.

ABSTRAKT: Cel - W artykule przedstawiono działalność resocjalizacyjną wykorzystującą pracę kulturalno-oświatową, bibliotekę i różne formy przekazu treści, prowadzoną w polskich zakładach penitencjarnych. Głównym celem opracowania było przedstawienie aktualnej sytuacji w bibliotekarstwie więziennym i porównanie jej ze stanem z 1981 r.

Metody badań - Dla potrzeb badania zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, przeprowadzonego w 2010 r. we wszystkich, tj. 156 polskich zakładach penitencjarnych: 86 zakładach karnych i 70 aresztach śledczych. **Wyniki i wnioski** - Najważniejsze wnioski wynikające z badania wskazują na znaczącą rolę książki i innych materiałów bibliotecznych w działalności resocjalizacyjnej. Nie oznacza to jednak poświęcania szczególnej troski bibliotekom więziennym i doskonalenia ich działalności. Pozytywną zmianą jest wzrost liczby profesjonalnie przygotowanych pracowników Służby Więziennej, którzy nie tylko rozumieją znaczenie książki i działalności kulturalno-oświatowej, ale w codziennej pracy organizują przedsięwzięcia popularyzujące czytelnictwo (np. wystawy książek, spotkania z autorami, konkursy wiedzy, literackie, czytanie książek przez radiowęzeł), umożliwiają osadzonym udział w kulturze i rozwijanie aktywności twórczych.

REMIGIUSZ SAPA
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Jagielloński
e-mail: remigiusz.sapa@uj.edu.pl

ZASOBY INFORMACJI NAUKOWEJ GENEROWANEJ LOKALNIE I UDOSTĘPNIANEJ W SERWISACH WWW POLSKICH INSTYTUCJI AKADEMICKICH Z OBSZARU INFORMATYKI

SŁOWA KLUCZOWE: Komunikacja naukowa. Zasoby cyfrowe. Informatyka. Szkoły wyższe. Serwisy WWW. Polska.

ABSTRAKT: Teza/cel artykułu - Celem badań było rozpoznanie skali, specyfiki i potencjalnej przydatności zasobów informacji naukowej powstającej i upublicznianej lokalnie w serwisach WWW jednostek akademickich, jako podstawy do refleksji nad zasadnością i sposobem ich upowszechnienia. **Metody badań** - Badania, przeprowadzone w okresie od lutego do sierpnia 2011 r., zostały ograniczone do zasobów oferowanych w serwisach WWW 66 polskich jednostek akademickich funkcjonujących w obszarze informatyki. W ich efekcie dokonano analizy ilościowej i jakościowej zasobów danych, informacji i wiedzy naukowej udostępnianych w tych serwisach. **Wyniki i wnioski** - Stwierdzono dominację informacji o charakterze pragmatycznym, wyraźnie rzadsze występowanie informacji o zasobach wiedzy, sporadyczną dostępność pełnych tekstów i brak danych pochodzących z badań. Jednocześnie znaczne zróżnicowanie oferowanych zasobów pod względem charakteru i zakresu, nieporównywalność oferty poszczególnych serwisów WWW oraz częsty brak profesjonalizmu w udostępnianiu tych zasobów powodują, że próby szerszego włączenia ich do komunikacji naukowej wymagają efektywnej selekcji,

promowania standardów publikowania i archiwizowania dokumentów cyfrowych oraz wypracowania rozwiązań pozwalających na ich włączenie w obszar percepcji naukowca.

ZUZANNA WIOROGÓRSKA
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
e-mail: z.wiorogorska@uw.edu.pl

TEORIA UGRUNTOWANA I JEJ WYBRANE ZASTOSOWANIA W BADANIACH Z ZAKRESU INFORMACJI NAUKOWEJ I BIBLIOTEKOWNAWSTWA

SŁOWA KLUCZOWE: Metodologia badań. Teoria ugruntowana. Bibliotekoznawstwo. Informacja naukowa.

ABSTRAKT: Teza/cel artykułu – Celem artykułu jest przybliżenie założeń teorii ugruntowanej oraz pokazanie jej zastosowania w badaniach z dziedziny bibliotekoznawstwa i informatologii (informacji naukowej). **Metody badań** – Analizę podstawowych założeń teorii ugruntowanej oraz ich interpretacji przeprowadzono na podstawie najważniejszych publikacji A. Straussa i B. Glasera - autorów tej metody oraz K. Charmez – autorki najbardziej znanej jej modyfikacji. Zastosowania teorii ugruntowanej w badaniach z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa śledzono na podstawie piśmiennictwa polsko-, anglo- i francuskojęzycznego zarejestrowanego w bibliograficznych i pełnotekstowych bazach czasopism, katalogach centralnych oraz cyfrowych repozytoriach. Punktem wyjścia było wyszukiwanie publikacji z lat 2000-2011, a następnie, na podstawie przeglądu ich bibliografii, wyszukiwanie wydawnictw wcześniejszych, odpowiadających celowi niniejszego artykułu. **Wyniki i wnioski** – Przegląd międzynarodowego piśmiennictwa, opisującego wiele przykładów zastosowania teorii ugruntowanej w INiB pokazał, że ta jakościowa metoda badawcza może być z powodzeniem wykorzystywana także na gruncie polskim do badania różnorodnych aspektów informacyjnych zachowań użytkowników, źródeł i usług informacyjnych.

JOLANTA MAZUREK
PAN BIBLIOTEKA KÓRNICKA
e-mail: j.mazurek@bkpan.poznan.pl

POLSKIE BIBLIOTEKI CYFROWE W OCENIE PRACOWNIKÓW NAUKI

SŁOWA KLUCZOWE: Biblioteki cyfrowe. Użytkownicy bibliotek cyfrowych. Wykorzystanie bibliotek cyfrowych.

ABSTRAKT: Teza/cel artykułu – Artykuł prezentuje oceny i komentarze dotyczące funkcjonowania polskich bibliotek cyfrowych, wyrażone przez pracowników naukowych. Zawiera również ich opinie dotyczące przyszłości bibliotek cyfrowych. **Metody badań** – Artykuł opiera się na autorskim badaniu przeprowadzonym na początku 2011 r. metodą ankiety online. Do odpowiedzi na 19 pytań zaproszone zostały wyłącznie osoby korzystające usługi oferowane przez biblioteki cyfrowe do prowadzenia prac naukowych. **Wyniki** – W sondażu udział wzięło 110 pracowników naukowych. W przeważającej większości byli to przedstawiciele nauk humanistycznych, wśród nich głównie historycy. Uzyskane wyniki stanowią pierwszą próbę usystematyzowania wiedzy na temat stanu wykorzystania przez naukowców zasobów udostępnianych w bibliotekach cyfrowych. **Wnioski** – Najwięcej przykładów praktycznego wykorzystania bibliotek cyfrowych przytaczają humaniści. Analiza ich opinii prowadzi do wniosku, iż w celu podniesienia poziomu wykorzystania bibliotek cyfrowych w pracy naukowców

z różnych obszarów nauki, dalszy rozwój tych serwisów następować powinien dwutorowo: 1. Należy wzmacniać ich repozytoryjny charakter poprzez rozbudowanie kolekcji materiałów źródłowych z różnych dziedzin oraz 2. Należy zintensyfikować prace nad rozbudowywaniem kolekcji zasobów współczesnych, włączając w to publikowanie dorobku polskich naukowców.